

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Szent István Campus
Vidékfejlesztés és Fenntartható Gazdaság Intézet
Agrárdiplomáciai menedzser szakirányú továbbképzési
szak

TÖRÖKORSZÁG DIPLOMÁCIAI, AZON BELÜL
AGRÁRDIPLOMÁCIAI INTENZITÁSÁNAK,
AGRÁRGAZDASÁGI POTENCIÁLJÁNAK ÉS
KERESKEDELMÉNEK ELEMZÉSE

Belső konzulens:	Dr. Zöldréti Attila megbízott oktató, c. egyetemi tanár
Belső konzulens intézete/tanszéke:	Vidékfejlesztés és Fenntartható Gazdaság Intézet
Külső konzulens:	Kövecsi-Oláh Péter külgazdasági attasé (Ankara)
Készítette:	Pintér Levente Elemér

Gödöllő

2024

ABSZTRAKT

A török-magyar kapcsolatok hosszú évszázadokra tekintenek vissza, amelyet a történelem során hol ellenséges, hol pedig baráti viszony jellemzett inkább. Az elmúlt közel kétszáz évben azonban több olyan pozitív példát is láthattunk, amelyek a két ország baráti viszonyára utaltak. Az általam választott téma aktualitását jelzi, hogy 2023-ban ünnepeltük a török-magyar diplomáciai kapcsolatok felvételének 100. évfordulóját, mivel 1923. december 18-án barátsági szerződést kötött egymással a két ország. A megállapodás aláírása akkoriban mindkét állam szempontjából egy jelentős eseménynek számított.

Szakedolgozatom fő célkitűzése egy olyan komplex elemzés elkészítése volt, amely nemcsak (agrár)diplomáciai kontextusban vizsgálja meg Törökország jelentőségét, hanem az elmúlt évek agrár-külkereskedelmében elért eredmények vonatkozásában is. A kutatásaim fókuszában a mezőgazdasági szektor elemzése állt az Európai Unió és Törökország, valamint Magyarország és Törökország relációjában.

Első lépésként a Lowy Intézet által 2016-ban elindított Globális Diplomáciai Index segítségével, objektív szempontok alapján bebizonyítottam, hogy Törökország nemcsak gazdasági téren megkerülhetetlen szereplője a világ gazdaságnak, hanem a diplomácia területén is. A globális diplomáciai rangsor legutóbbi (2021-es) felmérését követően két helyet javítva, a dobogós harmadik helyet foglalja el Kína és az Amerikai Egyesült Államok után.

A globális diplomáciai aktivitás vizsgálatát követően a török-magyar agrárdiplomáciai eseményeket gyűjtöttem össze 2019-ig visszamenőleg. A kutatás során megvizsgáltam az egyes találkozók jegyzőkönyveinek főbb napirendi pontjait is annak érdekében, hogy beazonosítsam a potenciális együttműködési területeket. Ezek alapján megállapítottam, hogy a török-magyar agrárkapcsolatokban és együttműködésekben kiemelkedő szerepe lehet a szaporítóanyag-előállításnak, a vetőmag és élőállat-kereskedelemnek, valamint az agrárinnovációnak, hiszen ezeken a területeken Magyarország kiemelkedő szakmai tapasztalattal és agrár-tudásbázissal rendelkezik.

Kutatásom következő részében a külkereskedelmi termékforgalom EU-s és hazai statisztikai adatbázisait használva egyéni lekérdezéseket végeztem annak érdekében, hogy közelebbről megvizsgálhassam az uniós, valamint a magyar agrártermékek export-import alakulását a török relációban. A statisztikai elemzések során sikerült meghatározni azokat a termékköröket, amelyek a legnagyobb hányadot képviselik a kereskedelemben és amely szegmensek

fejlesztése kiváló lehetőséget jelent(het) a további magyar agrárexport növekedésére. Ezek közül a legfontosabb az élőállatok (főként szarvasmarha), valamint az állati takarmányok exportja. Kiemelkedő sikernek számít, hogy a magyar agrártermékek exportja folyamatos és erőteljes növekedést mutatott az általam vizsgált 2017-2023-as időszakban, emellett egyre nagyobb igény mutatkozik a komoly agrárszaktudást igénylő területek (pl. vetőmagtermesztés és nemesítés, agrárinnováció, erdőgazdálkodás, halászat stb.) együttműködéseinek fejlesztésére is. Amennyiben ezek a trendek a jövőben is így folytatódnak, akkor az ígéretes és mindkét fél számára előnyös kereskedelmi és üzleti sikereket jelenthetnek.